Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry:n lausunto valtiovarainvaliokunnan verojaostolle
Asia: HE 145/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arpajaisverolain 4 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

KULTA ry muistuttaa eduskuntaa hallituksen tavoitteesta nostaa kulttuuribudjetti prosenttiin valtion budjetista

Tiivistelmä lausunnosta: Hallituksen esityksen mukainen Veikkauksen tuottojen laskun kompensaatio - jonka yksi rahoituskeinoista arpajaisveron määräaikainen alennus on - ei ole riittävä keino saavuttaa hallitusohjelmaan kirjattu tavoite Veikkauksen tuottojen laskun täysimääräisestä kompensaatiosta kulttuurialalle, eikä myöskään edistä hallitusohjelmaan kirjattua tavoitetta nostaa kulttuuribudjetti prosenttiin valtion budjetista.

Arpajaisveron alennus yksi keino rahoittaa Veikkauksen tuottojen laskun kompensaatiota

Pidämme arpajaisveron alennusta yhtenä pätevänä keinona hoitaa tätä monimutkaista ja yhteiskunnallisilta vaikutuksiltaan laajaa Veikkauksen tuottojen laskusta johtuvaa rahoitusongelmaa. Toimet eivät kuitenkaan ole riittäviä: hallitus esittää kulttuuribudjetin leikkaamista 18 miljoonalle eurolla ensi vuodelle, vaikka eduskunnan eri valiokunnat ovat useita kertoja koronan aikana todenneet kulttuurialan kuuluvan koronasta pahiten kärsineisiin aloihin ja tarvitsevan pikemminkin lisätukea.

KULTA ry:lle ekonomistisen selvityksen tehnyt Leevi Saari arvioi, että koronan jälkeen – aika, joka ei vielä täysin ole koittanut – tulisi kulttuurin kysyntää ja tarjontaa elvyttää valtion toimin vuoden ajan. Vielä sen jälkeen tulisi neljän vuoden ajan kohdistaa alalle toimia, jotka auttavat sitä parantumaan. Tähän asiantuntija-arvioon nähden sopii erityisen huonosti kulttuuribudjetin leikkaukset.

Veikkauksen tuotoista on rahoitettu edellisen kymmenen vuoden ajan noin puolet OKM:n kulttuuribudjetista eli taiteen ja kulttuurin tukemisen pääluokasta. Mitään erityistä logiikkaa ei ole siinä, mitä toimia on rahoitettu Veikkauksen tuotoista, mitä yleiskatteellisesta budjetista. Täten leikkauksetkin kohdistuvat yhtäläisesti vailla perusteita Veikkaus-rahoitteisiin toimintoihin.

Kulttuuribudjetin loppusumman ja Veikkauksen tuottojen välillä ei ole koskaan ollut kytköstä, joten kulttuuribudjetin loppusumma ratkaistaan edelleen kulttuuripoliittisin perustein. Juuri nyt kulttuuri- ja taideala on ennennäkemättömän valmistautumaton leikkauksiin.

Kulttuuribudjetin leikkaus vähentää työllisyyttä ja verotuloja. Kulttuuri- ja taideala on itsessään työllistävä toimiala, jonka vaikutukset paikallistalouteen ja aluetalouteen ovat voimakkaasti työllistävät. Esimerkiksi pelkästään Suomenlinnan kulttuuriperintökohteen työllistävä vaikutus on 2054 henkilötyövuotta. Arpajaisveron suurempi väliaikainen lasku antaisi mahdollisuuden torjua tuhoisia leikkauksia kulttuuri- ja taidealalle.

Helsingissä 11.10.2021

Rosa Meriläinen
Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry